

KONSPEKTY 5. LEKCJI, SPOTKAŃ O WOŁONTARIACIE

przygotowane na konkurs dla nauczycieli/ opiekunów na autorskie scenariusze zajęć w ramach projektu "Lepszy świat przez wolontariat"

III miejsce w województwie wielkopolskim

autorki: Jolanta Pławińska, Agnieszka Drzewiecka

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH
SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI
CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Temat: Pomaganie

Uczestnicy: dzieci z IV – VI klasy szkoły podstawowej

Cele zajęć

Cel główny: zapoznanie uczniów z pojęciem pomagania i jego znaczeniem

Cele szczegółowe:

- Zapoznanie uczniów z nową definicją
- Stworzenie nowej, własnej definicji
- Uwrażliwienie uczniów na potrzeby innych

Metody/techniki pracy: pogadanka, burza mózgów

Środki dydaktyczne: kolorowe samoprzylepne karteczki, długopisy i duży arkusz szarego papieru

Czas trwania: 60 minut

Przebieg zajęć:

1. Siadamy w kręgu i zapoznujemy uczniów z tematem "Pomaganie" – wy tłumaczenie definicji:
 - wspierać, popierać, sekundować,
 - robić coś dla poratowania kogoś w potrzebie
 - podierać
 - być skutecznym, przydatnym
2. Burza mózgów – zapisywanie na kolorowych karteczkach skojarzeń związanych ze słowem "pomaganie" – innych niż te, które zostały podane przez nas
3. Na arkuszu papieru przyklejamy nasze przemyślenia.
4. Wspólne stworzenie definicji pomagania – jest to jakaś działalność, którą wykonujemy na rzecz innych, całkowicie dobrowolnie.
5. Siadamy w kręgu i próbujemy odpowiedzieć sobie na pytania:
 - Kto pomaga?
 - Komu najczęściej pomagamy?
 - Dlaczego warto pomagać?
6. Próba odpowiedzi na pytanie: Kiedy pomaganie staje się wolontariatem?

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Scenariusz II.

Temat: Jak możemy pomagać?

Uczestnicy: dzieci w wieku IV – VI klasy szkoły podstawowej

Cele zajęć (główny i szczegółowe)

- Uświadomienie uczniom, jak możemy pomagać innym
- Uwrażliwienie uczniów na potrzeby innych
- Uświadomienie dzieciom, że każdy może pomagać

Metody/techniki pracy: drama, burza mózgów

Środki dydaktyczne: tekst scenki nt. pomocy innym, kartony, kredki, flamastry

Przebieg zajęć:

1. Rozmowa – zachęcamy uczniów do wypowiedzi, a jaki sposób mogą pomagać innym (rówieśnikom, młodszemu, starszemu) – burza mózgów. Odpowiedzi zapisujemy na tablicy
2. Scenka przygotowana przez uczniów gimnazjum - załącznik nr 1
3. Rozmowa podsumowująca obejrzaną scenkę i burzę mózgów. Wyciągnięcie wniosków, jak każdy z nas może pomagać innym, przygotowanie plakatów.

Załącznik nr 1 do scenariusza nr 2**SCENA 1**

Na scenę wchodzi diabeł z rozłożonym kalendarzem, powoli przewraca kartki i kreśli daty

DIABEŁ

Spacerując

Hmm... Zobaczmy... Kłótnia Kaśki z Zośką – załatwiona, bójka Maćka z Krzyśkiem – załatwiona. No, wygląda na to, że mam kilka godzin wolnego. Po południu muszę tylko namówić Bartka, żeby nie ustępował miejsca staruszce w autobusie i na dziś koniec...

Rzuca kalendarz

Nie! Dziś Dzień Wolontariusza! Zapomniałem! Przecież to dzień, w którym moim podopieczni chcą pomagać! W dodatku bezinteresownie! Czekam mnóstwo pracy... Pewnie ten anioł będzie się wtrącał... Uciekam. Trzeba to wszystko zaplanować...

SCENA 2

Na wchodzącego diabła wpada rozpromieniony anioł

DIABEŁ

O... To ty... Co się tak uśmiechasz? Czyżby jakieś nowe piórko Ci wyrosło?

ANIOŁ

Oj, diabełku, diabełku... No wiesz? Dziś Dzień Wolontariusza! Tysiące młodych ludzi pomaga innym. To mój ulubiony dzień... pomimo, że mam mnóstwo pracy...

DIABEŁ

Ty masz dużo pracy? A ja niby co?

z ironią

Piękny dzień... Pomagają... O urocze...

ANIOŁ

do siebie

Mogłam się domyślić... Diabeł wszystko zepsuje... W przynajmniej będzie próbował... Ale ja się nie dam!

SCENA 3

Klasa. Uczniowie w ławkach. Jedno miejsce jest wolne. Nad uczniem obok wolnego miejsca stoi diabeł.

DIABEŁ

Do ucznia

Spóźnia się? Oj, nie ładnie... Trzeba go ukarać... Może tym? *Podaje pinezkę.*

UCZEŃ

Ale...

DIABEŁ

No dalej... Połóż mu to na krzesło...

ANIOŁ

Wbiega dla klasy razem ze spóźnionym uczniem

Diabełku! Co tu robisz?

DIABEŁ

Pracuję... *do ucznia* No połóż tę pinezkę...

ANIOŁ

Do ucznia

Nie rób tego... Przecież tak nie wolno... To zabawne tylko dla ciebie, a nie dla ofiary...

UCZEŃ

Prawda, sam nie chciałbym być na jego miejscu.

Oddaje pinezkę, diabeł odchodzi zrezygowany.

SCENA 4

Na scenie kilka aniołów nadzoruje pracę swoich podopiecznych. Ktoś przeprowadza staruszkę przez ulicę, niesie zakupy zapracowanej kobiecie.

ANIOŁ

Pięknie, pięknie... Diabeł nie ma siły, żeby przeciwstawić się moim pomocnikom... hi, hi... znowu wyszło na moje...

Wchodzi diabeł z kilkoma chuliganami, którzy patrzą na niego z uwielbieniem, robią wszystko co im powie.

DIABEŁ

Cóż, moi przyjaciele... Aniołka zabrakło?

ANIOŁ

Diabełku! Co ty znowu robisz?

DIABEŁ

Pomagam!

ANIOŁ

Co? Ty pomagasz? Niby jak?

DIABEŁ

Do chuliganów.

Pokażcie, co potraficie.

Do anioła.

Widzisz. Ja też potrafię pomagać. Na swój sposób.

Chuligani na słowo diabła podchodzą i odtrącają aniołów, a wolontariuszy szarpią.

ANIOŁ

To ma być pomaganie?

DIABEŁ

Tak. Ty pomagasz jak być dobrym, a ja jak złym. Uczę zawodu. W końcu też muszę mieć pomocników.

ANIOŁ

Pomoc... w byciu złym. Diabełku! Przecież nie można pomagać komus w złych czynach!

DIABEŁ

Ja potrafię!

ANIOŁ

Ale w pomocy nie o to chodzi!

DIABEŁ

No to o co?

Podczas rozmowy anioła i diabła wszyscy siadają i słuchają. Anioł bierze słownik i spacerując czyta definicję pomocy. Jeden z siedzących aniołów bawi się ogonem diabła. Anioł potyka się. Diabeł go łapie.

ANIOŁ

No... Diabełku... Złapałeś

DIABEŁ

Co???

ANIOŁ

Pomogłeś mi!!!

DIABEŁ

Ale... jeden z aniołów zakłada diabłowi skrzydła, chuligani widząc to, naśladują go.

Pomoc nie jest trudna... Nawet ta dobra pomoc... I takie fajne uczucie tu w środku... Chyba nawet to polubię

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Scenariusz III.

Temat: Kiedy pomaganie staje się wolontariatem?

Uczestnicy: dzieci w wieku IV – VI klasy szkoły podstawowej

Cele zajęć (główny i szczegółowe)

- Uświadomienie uczniom jak ważne jest niesienie pomocy innym
- Uwrażliwienie uczniów na potrzeby innych
- Zapoznanie uczniów z ideą pracy wolontariackiej
- Zapoznanie z podstawowymi zasadami wolontariatu

Metody/techniki pracy: pogadanka, praktyczna działalność – wykonywanie ćwiczeń

Środki dydaktyczne: szary papier, markery, flamastry, kredki, blok rysunkowy, kartki z dużego bloku, kolorowe gazety, klej.

Przebieg zajęć:

1. Rozmowa – dzieci siadają w kręgu i rozmawiamy:

- na czym polega pomaganie
- kiedy ostatnio pomagali i komu, jakie to były sytuacje, czy było to w domu, w szkole
- jakie uczucia im wtedy towarzyszyły

2. Tworzenie listy cech, umiejętności osoby, która umie pomagać – wracamy do kręgu i pytamy uczniów, jakie cechy i umiejętności pomagają im w niesieniu pomocy innym. Sporządzamy listę cech osoby, która potrafi skutecznie pomóc – w obrys postaci wpisujemy cechy, które według wszystkich są najważniejsze – załącznik nr 1 – obrys postaci człowieka

3. Rozmowa – pytam uczniów, czy znają kogoś, kto jest wolontariuszem. Proszę, aby opowiedzieli, czym się zajmuje i gdzie wykonuje swoją pracę. Następnie zachęcamy uczniów do stworzenia definicji wolontariatu. Propozycje spisujemy na dużym arkuszu papieru.

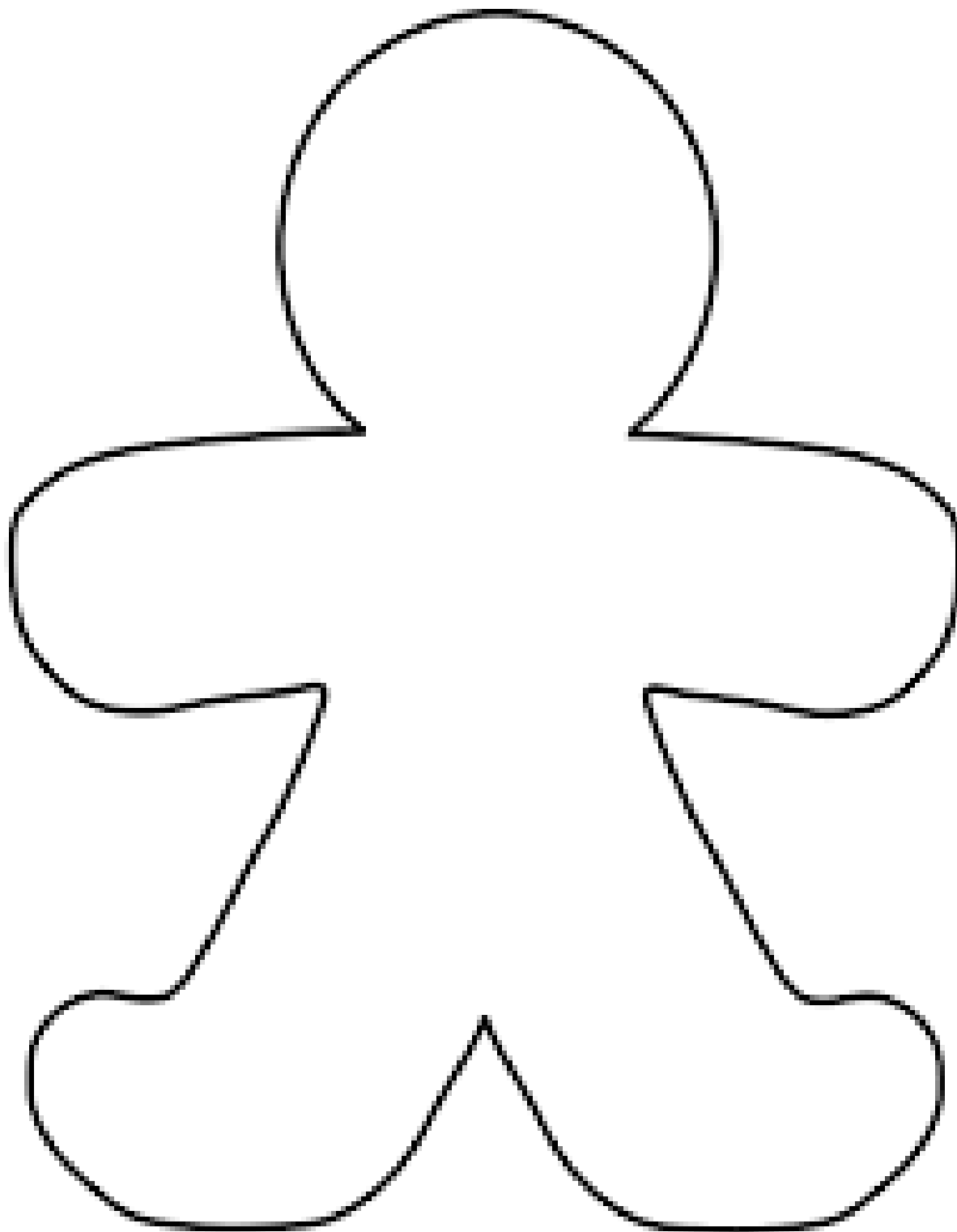
Wolontariat – dobrowolna, bezpłatna, świadoma praca na rzecz innych lub całego społeczeństwa, wykraczająca poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie. Wolontariusz to ochotnik pracujący na zasadzie wolontariatu.

4. Rozmawiamy z uczniami, jakie cechy i umiejętności powinien mieć wolontariusz, by mógł dobrze wykonywać swoją pracę. Wykonanie plakatu – **Wolontariusz kto to taki – technika dowolna.**

5. Lista instytucji poszukujących wolontariuszy – sporządzamy listę instytucji, organizacji poszukujących wolontariuszy. Zastanawiamy się, jak my w naszej miejscowości, czy szkole możemy pomóc innym.

6. Sporządzamy listę instytucji, gdzie mogą pracować wolontariusze, wspólnie zastanawiamy się jak w naszej miejscowości może wyglądać praca w wolontariusza.

Załącznik nr 1 do scenariusza nr 3

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Scenariusz IV.

Temat: Wolontariat co to takiego?

Uczestnicy: dzieci w wieku IV – VI klasy szkoły podstawowej

Cele zajęć

Cel główny: zapoznanie uczniów ze znaczeniem wolontariatu, rozszerzenie tematu rozpoczętego na poprzednich zajęciach

Cele szczegółowe:

- Zapoznanie z terminem wolontariat
- Zapoznanie z krótką historią wolontariatu
- Uwrażliwienie uczestników na potrzeby innych
- Przedstawienie kim jest wolontariusz

Metody/techniki pracy: krótki wykład, metoda ćwiczebna, pogadanka

Środki dydaktyczne: kolorowe karteczki, długopisy, materiały o historii wolontariatu w Polsce i na świecie

Przebieg zajęć:

1. Wyjaśnienie terminów: wolontariat, wolontariusz, krótka historia wolontariatu
2. Zadanie uczestnikom pytania: "Komu najczęściej pomagacie, czy ktoś chciałby zostać wolontariuszem i dlaczego?"
3. Zabawa integracyjna – tworzymy opowiadanie o naszej grupie, nauczyciel rozpoczyna historię pierwszym słowem, reszta kończy, każdy dodaje coś od siebie, jedna z osób spisuje całe opowiadanie.
4. Tworzymy nasz wolontariat – na kolorowych karteczkach zapisujemy, gdzie w życiu codziennym sprawujemy wolontariat, w jaki sposób pomagamy innym, odczytanie tego co uczniowie zapisali.
5. Przedstawienie uczniom ośrodków wolontariackich w Polsce i na świecie.
6. Kończącym etapem zajęć jest zrobienie gazetki z materiałów przygotowanych przez nauczycieli o historii wolontariatu w Polsce i na świecie.
7. Podsumowanie i podziękowanie za miło spędzony czas.

Scenariusz V.

Temat: Wolontariusz jako osoba

Uczestnicy: dzieci w wieku IV – VI klasy szkoły podstawowej

Cele zajęć

Cel główny: zapoznanie uczniów z osobą, jaką powinien być wolontariusz, jego cechami osobowymi

Cele szczegółowe:

- Jakie cechy powinien mieć dobry człowiek
- Kim jest wolontariusz
- Cechy wolontariusza

Metody/techniki pracy: wykład, pogadanka, instruktaż, burza mózgów

Środki dydaktyczne: kolorowe kartki, długopisy, kłębek wełny

Przebieg zajęć:

1. Siadamy w kręgu i rozmawiamy na temat tego jakim człowiekiem powinien być wolontariusz, jakie cechy charakteru ułatwiają komunikację międzyludzką, kim jest człowiek otwarty
2. Zabawa integracyjna – pajęczyna – kim jestem i co lubię
3. Podział na mniejsze grupy, wypisywanie cech wolontariusza jako osoby
4. Przedstawienie wyników pracy w grupach, spisanie wspólnych wniosków
5. Zapoznanie się z zasadami na jakich powinien oprzeć swoją pracę wolontariusz – Etoś Wolontariusza – załącznik nr 1
6. Podsumowanie spotkania, podziękowanie za pracę.

Załącznik nr 1 do scenariusza nr 5**ETOS WOLONTARIUSZA**

1. Każdy człowiek jest dla mnie siostrą i bratem. **(Braterstwo)**
2. Widzę i reaguję na każde zło i krzywdę. **(Wrażliwość)**
3. Jestem z tymi, którzy są odepchnięci i wykluczeni. **(Solidarność)**
4. Niektórzy wolontariuszami bywają, ja JESTEM wolontariuszem. **(Stałość)**
5. Mój uśmiech jest bronią zdolną pokonać strach i bezradność. **(Radość)**
6. Nawet jeśli nie mogę pomóc, to jestem z tymi, którzy mają problem. **(Empatia)**
7. Kiepski wolontariusz mówi i mówi i mówi... I często nie mówi o czym mówi. Dlatego chętnie słucham. **(Zdolność słuchania)**
8. Spóźnianie jest dobre dla leniuchów i ślamazar. **(Punktualność)**
9. Czego nie mogę zrobić sam, zrobimy to we dwoje lub w trójkę. **(Zespołowość)**
10. Tylko maminsynki uważają, że są rzeczy za trudne. **(Konsekwencja)**
11. Dla ludzi ograniczonych świat kończy się na ich miejscowości. Mój świat to cały świat. **(Współczucie)**
12. Pieniądze przynoszą największą radość, gdy są dawane tym, którzy mają ich mniej ode mnie. **(Hojność)**
13. Błędy na szczęście można poprawić. **(Praca nad sobą)**
14. Nie opuszczam, tych którzy idą ze mną drogami życia. **(Wierność)**
15. Kocham Cię. To znaczy chcę żyć tak, abyś ty był szczęśliwy. A jeśli ty jesteś szczęśliwy, to i ja jestem szczęśliwy, ponieważ ty jesteś szczęśliwy. **(Miłość)**

To najważniejsze zasady na jakich powinien oprzeć swoją pracę wolontariusz.